

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 49. kalendářní týden, 5. - 11. 12. 2021

ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 49, 5-11 December 2021

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-5-11-december-2021-week-49>

Souhrn: ECDC Communicable Disease Threats Report (CDTR) je týdenní bulletin Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí o aktivních zdravotních hrozbách, který je určený pro epidemiology a zdravotnické pracovníky. Současné vydání pokrývá období od 5. do 11. prosince 2021 a obsahuje aktualizace k epidemiologické situaci u COVID-19, včetně informace o variantě viru SARS-CoV-2 B.1.1.529 Omicron. Z aktuálních hrozeb mimo EU/EEA se hovoří o výskytu chřipky v evropském regionu WHO, Eboly v Demokratické republice Kongo a situaci u MERS-CoV na Blízkém východě.

Zdravotní hrozby v EU/EEA

Pandemie covid-19 vyvolaná virem SARS-CoV-2 – mezinárodní situace – 2019-2021

Týdenní aktualizace:

Od 31. prosince 2019 do 48. týdne 2021 bylo celosvětově hlášeno celkem **266 018 810 případů covid-19** (v souladu s definicemi případů a strategiemi testování v postižených zemích), z toho bylo hlášeno **5 265 092 úmrtí**.

Počty **případů covid-19** hlášených na jednotlivých kontinentech: Afrika: 8 774 315 případů, Asie: 71 833 335, Amerika: 97 969 790, Evropa: 87 041 888, Oceánie: 398 777, jiné: 705 případů bylo hlášeno z mezinárodního prostoru v Japonsku.

Počty **úmrtí** v souvislosti s covid-19 hlášených na jednotlivých kontinentech: Afrika: 224 159 úmrtí, Asie: 1 122 344, Amerika: 2 366 377, Evropa: 1 547 643, Oceánie: 4 563, jiné: 6 úmrtí bylo hlášeno z mezinárodního prostoru v Japonsku.

Covid-19 země EU/EHP:

K 48. týdnu 2021 bylo hlášeno v zemích EU/EHP celkem 48 140 575 případů covid-19: Francie (7 880 209), Německo (6 197 016), Španělsko (5 238 909), Itálie (5 104 278), Polsko (3 656 428), Nizozemsko (2 751 783), Česká republika (2 246 978), Belgie (1 868 267), Rumunsko (1 772 492), Švédsko (1 216 968), Rakousko (1 198 366), Portugalsko (1 168 989), Maďarsko (1 157 649), Slovensko (1 120 261), Řecko (969 182), Bulharsko (702 454), Chorvatsko (631 765), Irsko (597 151), Dánsko (509 600), Litva (464 903), Slovinsko (430 839), Norsko (288 406), Lotyšsko (257 327), Estonsko (225 294), Finsko (1192 778), Kypr (135 388), Lucembursko (93 891), Malta (39 424), Island (18 634) a Lichtenštejnsko (4 946).

K 48. týdnu 2021 bylo hlášeno v zemích EU/EHP celkem 859 626 úmrtí v souvislosti s covid-19: Itálie (134 762), Francie (123 559), Německo (103 121), Španělsko (88 231), Polsko (86 054), Rumunsko (57 153), Maďarsko (34 541), Česko (33 770), Bulharsko (28 805), Belgie (27 029), Nizozemsko (19 668), Řecko (18 672), Portugalsko (18 548), Švédsko (15 174), Slovensko (15 004),

Rakousko (12 429), Chorvatsko (11 269), Litva (6 682), Slovinsko (5 680), Irsko (5 442), Lotyšsko (4 582), Dánsko (2 956), Estonsko (1 825), Finsko (1 360), Norsko (1 096), Lucembursko (930), Kypr (718), Malta (468), Lichtenštejnsko (63) a Island (35).

Celosvětově za týdenní období od 47. do 48. týdne 2021 přibylo 4 247 095 nových případů covid-19 (v závislosti na definici případů a strategiích testování v postižených zemích) a 54 662 nových úmrtí. Údaje uváděné ve světě a v EU/EHP pravděpodobně podhodnocují skutečný počet případů a úmrtí kvůli různému stupni nedostatečného zjišťování a podhlášenosti.

Poslední aktualizace jsou dostupné na webu ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

Ke dni 9. prosince 2021 od poslední aktualizace 2. prosince 2021 nebyly prováděny žádné změny v klasifikaci variant viru (VOC-„variants of concern“, VOI-„variants of interest“, „variants under monitoring“, „de-escalated variants“).

Poslední informace o variantách viru jsou na webu ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

SARS-CoV-2 B.1.1.529 variant of concern (Omicron) – situace ve světě:

Dne 26. listopadu 2021 klasifikovalo ECDC variantu viru SARS-CoV-2 přináležející do Pango linie B.1.1.529 jako variantu vzbuzující obavy „variant of concern“ (VOC) kvůli obavám z imunitního úniku a potencionálně vyšší přenositelnosti v porovnání s variantou Delta. WHO rovněž klasifikovala tuto variantu jako VOC a dala jí název Omicron. Celosvětově se stále zvyšuje počet zemí, které hlásí případy nákazy variantou SARS-CoV-2 Omicron.

Od 26. listopadu 2021 ke dni 9. prosince 2021 bylo celosvětově hlášeno 2 170 potvrzených případů s variantou Omicron, které byly hlášeny ze 60 zemí. Téměř všechny případy, u nichž je k dispozici informace o závažnosti nemoci, byly buď bezpříznakové, nebo lehké.

Denní aktualizace o hlášených případech je k dispozici na webu ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events>

Posouzení rizika:

ECDC klasifikovalo variantu SARS-CoV-2, která patří do linie Pango B.1.1.529, jako variantu vzbuzující obavy (VOC) kvůli obavám ohledně imunitního úniku a potenciálně zvýšené přenositelnosti ve srovnání s variantou Delta. Několik případů hlášených v EU/EHP bylo importováno, existují však náznaky, že v řadě zemí probíhá přenos v komunitě. Případy jsou asymptomatické nebo mírné, pokud jde o příznaky.

V současné době panuje značná nejistota týkající se transmisibility, účinnosti vakcíny, rizika reinfekce a dalších vlastností varianty Omicron. Nicméně vzhledem k potenciálu imunitního úniku a možné zvýšené přenositelnosti ve srovnání s variantou Delta je hodnocena pravděpodobnost dalšího zavlečení a rozšíření v komunitě v EU/EHP jako vysoká. V situaci, kde v EU/EHP momentálně je vysoký výskyt případů způsobených variantou Delta, by dopad zavlečení a možného dalšího šíření Omicronu mohl být velmi vysoký. Celková úroveň rizika pro EU/EHP spojená s variantou SARS-CoV-2 Omicron je hodnocena od vysoké až po velmi vysokou.

Zdravotní hrozby mimo EU

Chřipka monitorování sezóny 2021/2022

Hlášená aktivita chřipky v Evropě roste.

Aktualizace k 48. týdnu 2021 (28.11.- 5.12.2021):

Aktivita chřipky se zvyšuje v celém evropském regionu. Celkem 5 % všech sentinelových vzorků odebraných u pacientů v primární péči, kteří měli příznaky ILI (chřipkové příznaky) nebo ARI (akutní respirační infekce), bylo pozitivně testováno na virus chřipky.

Několik zemí hlásilo aktivitu sezónní chřipky nad 10% prahem positivity v sentinelovém sledování v rámci primární péči nebo v nemocničních zařízeních (Arménie, Izrael, Kazachstán, Kosovo*, Kyrgyzstán, Ruská federace). Případy potvrzené infekce virem chřipky u hospitalizovaných pacientů byly hlášeny z jednotek intenzivní péče a ze sledování SARI („severe acute respiratory infection“). Byly detekovány jak viry chřipky typu A, tak viry typu B, přičemž převažovaly viry A(H3) ve všech monitorovacích systémech a téměř ve všech případech SARI.

(* Administrativní hranice zahrnují prostor Kosova. Označením „Kosovo“ není dotčena pozice o statutu a je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 1244 (1999) a stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k Deklaraci nezávislosti Kosova).

Posouzení rizika:

Aktivita chřipky v Evropě se zvyšuje. Očkování proti chřipce zůstává nejlepším ochranným opatřením pro prevenci chřipky. Při dominantní cirkulaci viru chřipky A(H3) by lékaři měli zvážit včasnou antivirovou léčbu u rizikových skupin s chřipkovou infekcí v souladu s místními pokyny, aby se předešlo závažným následkům.

ECDC a WHO-Europe monitorují aktivitu v evropském regionu WHO. Data jsou aktualizována každý týden a jsou k dispozici na webu <https://flunewseurope.org/>

Ebola v Demokratické republice Kongo 2021

Dne 8. října 2021 oznámilo Ministerstvo zdravotnictví Demokratické republiky Kongo (DRK) nový laboratorně potvrzený případ onemocnění virem Ebola (EVD) ve zdravotnické oblasti Butsili zdravotnické zóny Beni, v provincii Severní Kivu. Tato zdravotnická oblast se nachází asi 50 kilometrů od města Butembo, kde v roce 2021 došlo ke 12. epidemii EVD v DRK, která trvala přibližně tři měsíce, než byla dne 3. května 2021 vyhlášena za skončenou. Město Beni je obchodním centrem se spojením do sousedních zemí Ugandy a Rwandy.

Ke dni 5. prosince od poslední zprávy zveřejněné 3. prosince nebyly zaznamenány žádné nové případy onemocnění virem Ebola (EVD) ani nebyla hlášena žádná úmrtí v provincii Severní Kivu ve východní oblasti Demokratické republiky Kongo.

Od začátku epidemie (8. října 2021) bylo hlášeno celkem osm potvrzených a tři pravděpodobné případy EVD, včetně devíti úmrtí (šest mezi potvrzenými případy). Poslední potvrzený případ byl nahlášen 30. října 2021 a všechny kontakty mají ukončeno 21denní období sledování.

Posouzení rizika:

Jedná se o druhou epidemii EVD hlášenou v Severním Kivu, DRK v roce 2021. Další šíření viru nelze vyloučit. Probíhající pandemie COVID-19 a další probíhající epidemie (jako je malárie a meningitida) mohou zkomplikovat provádění opatření.

Věkové rozložení těchto případů EVD je neobvyklé, protože polovinu z nich tvoří děti. Pokračuje vyšetřování s cílem identifikovat zdroj výskytu.

Ačkoli je onemocnění EVD u neočkovaných lidí závažné a většina občanů EU/EHP není proti této nemoci běžně očkována, existuje velmi nízká pravděpodobnost infekce občanů EU/EHP v DRK. Současné riziko pro občany EU/EHP žijící nebo cestující do zdravotní zóny Beni v DRK se odhaduje jako nízké. Současné riziko pro občany v EU/EHP je považováno za velmi nízké a pravděpodobnost zavlečení a sekundárního přenosu v rámci EU/EHP je velmi nízká.

MERS-CoV (Middle East respiratory syndrome coronavirus) – mezinárodní situace

Od dubna 2012, kdy byla nemoc MERS, způsobená koronavirem MERS-CoV, poprvé identifikována v Saudské Arábii, došlo k více než 2 500 případům respiračního syndromu MERS na Středním východě. Koronavirus MERS-CoV byl detekován ve 27 zemích. V Evropě byly nahlášený potvrzené případy z osmi zemí, všechny případy byly s přímým či nepřímým spojením na Blízký východ. Většina případů MERS-CoV je nadále hlášena z Blízkého východu.

Zdroj viru zůstává neznámý, ale virologické studie ukazují na velbloudy dromedáry na Blízkém východě jako na rezervoár, od kterého dochází ke sporadickým přenosům nákazy na člověka. K přenosu z člověka na člověka došlo mezi kontakty v domácnostech a ve zdravotnických zařízeních.

Od předchozí aktualizace zveřejněné 5. listopadu ke dni 6. prosince 2021 nebyly hlášeny žádné nové případy MERS-CoV. Předchozí zpráva o úmrtí u případu hlášeného saúdskoarabskými zdravotnickými úřady byla překlasifikována na uzdravení.

Posouzení rizika:

Lidské případy MERS-CoV jsou nadále hlášeny na Arabském poloostrově, zejména v Saudské Arábii. Nicméně počet nových případů zjištěných a hlášených prostřednictvím surveillance klesly na nejnižší úroveň od roku 2014. Riziko trvalého přenosu z člověka na člověka v Evropě zůstává velmi nízké. Současná situace MERS-CoV představuje pro EU nízké riziko, jak je uvedeno v RRA ECDC zveřejněném 29. srpna 2018, který také poskytuje podrobnosti o posledním případě hlášeném v Evropě.

ECDC v říjnu 2019 zveřejnilo technickou zprávu „Health emergency preparedness for imported cases of high-consequence infectious diseases“, která může být užitečná pro členské země EU, které chtějí posoudit svou úroveň připravenosti na onemocnění, jako je např. MERS. Dne 22. ledna 2020 ECDC publikovalo také pokyny „RAGIDA“ k hodnocení rizik pro infekční choroby (MERS-CoV) přenášené letadlem.